

Kontrakt.

- Till brukare från den Wetters 18 68 af torparen Kullen & Glasboj
under Berga beläget i Calmar län, Sandbörds härad och Sögsby socken
antages Gustaf Jönsson
mot följande villkor:
- 1:o. Utgöra wid Berga eller hvarhelst dit han budas ett karldagsverk hvarje helgfri dag eller 302 st. dagsverken på året; skulle helgdag inträffa, utgöres dagsverket dagen efteråt; skulle torparen hålla sig dräng, är han skyldig att efter budning låta denna förrätta dagsverken på gården för ..... öre pr dag från den 1 Oktober till den 1 April, för ..... öre under April, Maj och September och för den öfriga tiden af året ..... öre pr dag.
  - 2:o. Utgöra likaledes 6 ordinarie hjondagsverken och desutom så många extra, som budas, dock ej öfver ett om dagen, och erhåller torparen för dessa sednare 40 öre (fyratis) från den 1 juli April till den 1 Oktober och 33 öre från den 1 Oktober till den 1 juli April, likväl med villkor att hjonet är arbetsfört och ej underårigt.
  - 3:o. Utgöra i tour med öfriga torpare hjälpdagsverken i ladugården om helgdagarna.
  - 4:o. Förrätta tvenne kyrkofskjutfar, tvenne mellanskjutfar om 2 a 3 mil och tvenne långskjutfar om 4 a 5 mil med häst och åkdon, och är torparen skyldig lasta 6 centner 10 skålp.; skulle flera skjutfar påfordras, är torparen skyldig att efter budning förrätta dem och erhåller han därför efter ..... öre pr mil.
  - 5:o. Afberga och hemföra hvar å det för sådant ändamål torpet tilldelade ängstycke.
  - 6:o. Med 1 hästar och åkdon, 1 förklarar och 1 hjon biträda wid gödsel förningen på Berga under loppet af 6 dagar; skulle påafsnung ej ske ordentligt eller hinder uppstå genom torparens förwållande, påläggas straffördagar.
  - 7:o. Afströfva och rengöra 1 trapswar våg eller förrätta annat deremot svarande arbete.
  - 8:o. Spinna 4 skålp. fågor eller 8 skålp. blånor.
  - 9:o. Förrätta kronoskjuts för M 3, 4 & 5 Berg i tour med öfriga torpare mot ersättning af skjutselegan.
  - 10:o. Underhålla den del af Narvåns hemman sandswäg, som är eller kan blifwa torpet tilldelat.
  - 11:o. Lemna wid Berga efter tillsägelse årligen 1 1/2 fot asfa, 3 kannor lingon, 1 kannor hallon, ... st. friska ägg.
  - 12:o. På ..... eller ..... egor efter utshning afverka ..... tolfster sågstockar, förande dem till ..... eller ..... sågar samt derifrån utföra ..... tolfster plant, ... tolfster bräder till plats, som af egaren eller dess ombud bestämnes, dock ej öfver 4 mil; likaledes upphugga .....

famn $\frac{6}{4}$ med, ... famn $\frac{12}{4}$ wed och föra dem till ..... och skall weden wara framförd före den ..... (såwida ej wid derom gjord anhållan egaren eller des ombud ger längre anstånd); i motsatt fall föres weden med gårdens dragare och erhåller då ej torparen något för upphuggningen.

- 13:o. Förwätta budgång till sina grannar, då egaren eller des ombud derom tillsäger.
- 14:o. Allt arbete, som utgöres, sker på torparens egen kost och med egna verktyg; men då han ordentligt fullgjort sina skyldigheter, betales honom årligen ..... kbfot råg, ... kbfot korn, ... kbfot hafre eller des wärde i penningar efter årets markgångspris och kontant ..... Rdr Rmt.
- 15:o. Egaren förbehåller sig att låta brandförsäkra torpets åbyggnader och torparens lösören, för hwilket allt torparen erlägger brandlödsafgiften, hwilken, om torpet genom eld skulle förstöras, för byggnaderna tillfaller egaren, och är torparen skyldig biträda med arbete och försör wid nytt torps upphuggande, emot ersättning; har torparen eller hans folk varit förwållande till eldens uppkomst, erhåller han ingen ersättning för sitt arbete.
- 16:o. Ansvara för torpets utlagor och onera efter lag och huseghns förordningar, torpet wäl häfda och i skänd hålla, såwäl till byggnad, åker, äng, stängsel, hagar och diken, samt följaktligen wid ett blifwande afträde, i enlighet med då på torparens befohnad skeende huseghn, ersätta den brist, som för försummelse härutinnan kan uppstå.
- 17:o. Torparen får i sin tjenst ej antaga annat än ogift folk, som skall af jordegaren eller des ombud godkännas för att få utgöra dagsverkskyldigheterna.
- 18:o. Wid laga ansvar och påföljd att genast afflytta torpet, förbjudes torparen att sälja eller från torpet afföra hö eller annat foder, lös, gödsel eller wirke, af hwad beskaffenhet det wara må, ej heller wid blifwande afflyttning, utan tillfaller allt foder torpet utan ersättning.
- 19:o. Nödigt wirke till underhåll af åbyggnader samt redskap erhåller torparen efter derom gjord anmälan och skedd utsyning. Till wedbrand får å anwisad plats i skogen tagas windsfällan och grenar, men ej på rot stående träd, wid det ansvar, som lagen för skogsåwerman bestämmer.
- 20:o. Löfbrott erhåller torparen efter skedd utsyning till ..... tjog lös; men af björket erhåller ej torparen mera än det, som blir utsynt till underhåll af hans redskap, utan skall han ordentligt afqwista detta och lägga i högar före den 1 November hwarje år, i motsatt fall legas därför på torparens befohnad och förlorar han sin rätt att följande året få något löfbrott.
- 21:o. Då torparen förmärker skogsåwerman, stöld eller ohägn å gårdens egor eller tillhörigheter, är han skyldig att hos jordegaren eller des ombud sådant genast tillkännagifwa wid afwentyr att han i motsatt fall anses delaktig i brottet.
- 22:o. Skulle torparens egna kreatur inkomma på gårdens egor, pliktas han för hwarje gång sådant händer ..... karldagswerke för hwarje djur, utom ersättning för den skada, som djuret kunnat föröfwa.
- 23:o. Karldagswerken börja wid gården kl. 4 om morgonen från den 1 April till den 1 Oktober och slutar kl. 9 på aftonen eller sednare, då arbetets skydsamhet sådant påfordrar. Sjon-

dagsverken börja under denna tid kl. ½ 8 på morgonen och sluta som vardagsverken är bestämdt. Under den öfriga tiden af året börjar arbetet i dagningen och slutar i skymningen. Arbetare, som ej infinna sig på bestämd tid, erhåller blott ¾ dagsverke.

- 24:o. Förfummar torparen att, utan anmaldt och af jordegaren eller dess ombud godkändt laga förfall, utgöra här förut beskifne skyldigheter, pliktar han för hvarje gång sådant händer dubbelt så mycket som den skyldighet, hvaruti han brutit; förfummar torparen att fram-bära bud till sina grannar, då derom är tillsagd, pliktar han hvarje gång ..... Rdr och ansvarar torparen i hvarje förekommande fall äfven för sitt folk.
- 25:o. Torparen får ej hafwa mer än en häft och får ej mera än en gång i weckan köra för fremmande personer, ware sig skjuts eller last af hwad beskaffenhet som helst, utan skall han då dertill begära tillåtelse af jordegaren eller dess ombud; skulle detta uraktlåtas, göre torparen lika lång skjuts för gården utan ersättning.
- 26:o. Då torparen emottager torpet med utsädd höstfäd, är han skyldig att wid ett blifwande afträde lemna utsädd ..... 12 fot råg i ..... tunnland wäl häfdad, dikad och gödflad jord utan ersättning; har torparen ej emottagit torpet utsädd, skall han likwäl wid afträdet lemna det uppsädd, som ofwan synes, men erhåller då, såwida han ordentligt beredt och sådt jorden, dubbla utsädet; i motsatt fall beror det på jordegaren huru mycket han kommer att få.
- 27:o. Uppsägningen af detta kontrakt är ömsesidig, med rättighet för torparen att derwid tillgodonjuta laga fordrag; men skulle han förfumma att fullgöra föreskrifne wilkor eller beträdas med oärlighet eller ett otillbörligt uppförande i öfrigt, är han skyldig att på tillsägelse genast afflytta från torpet med förlust af wegande gröda.
- 28:o. Af detta kontrakt är till ömsesidig esterrättelse 2 exemplar upprättade, hwaraf det ena förwaras af jordegaren och det andra af torparen.

Berge den 14 Mars 1885

Emil Gustafsson

Med förestående kontrakt förklarar jag mig nöjd:

Gustaf Jonsson
medhuf i papp.

Wittnen:

M. Johansson

H. F. Norström

Afwantående kontrakt transporteras på Emil Gustafsson med förbehåll af hvarum för torparen Gustaf Jonsson med hvarum under deras lifetid. Berge den 14 Mars 1885.

Rafstam

Antages:

Per Emil Gustafsson

Bevitnas af

L. A. Wahlquist, Otto Henrik Karlsson

Den aftrüddande gamle bonfaren Gustaf Jonsson ejer
hætt at sende sin æde hustruns listid itæn affjift
artigen erhællt 2 hække rentis från Berzu gards
gardesrenar, men de bora sjejeu utjvris aut arbete
u detsamma. Berzu som ofvan.

Hafstam